

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Otwarcie Pracowni Patrystycznej w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Author: Agata Muc

Citation style: Muc Agata. (2017). Otwarcie Pracowni Patrystycznej w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. "Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy" (2017, nr 1, s. 158-162).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

OTWARCIE PRACOWNI PATRYSTYCZNEJ W BIBLIOTECE TEOLOGICZNEJ UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH

W gmachu Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego (dalej: UŚ) w Katowicach dnia 16 maja 2017 r. została otwarta Pracownia Patrystyczna, w której zgromadzono literaturę z zakresu badań nad prądami religijno-filozoficznymi w pierwszych wiekach chrześcijaństwa. Na kolekcję składają się unikatowe zbiory pozwalające na rozwijanie szerokich badań, zwłaszcza nad gnostycyzmem, manicheizmem oraz hermetyzmem, nie tylko przez teologów, ale także filologów lub filozofów. Pracownię tworzy spuścizna naukowa i bogaty księgozbiór śp. ks. prof. dr. hab. Wincen-tego Myszora – wybitnego patrologa, organizatora i pierwszego dziekana Wydziału Teologicznego UŚ.

W spotkaniu inauguracyjnym wzięli udział pracownicy, studenci i doktoranci Wydziału oraz przyjaciele i współpracownicy cenionego naukowca. Współorganizatorka pracowni, dr Agata Sowińska z Katedry Filologii Klasycznej UŚ, wyraziła nadzieję, że ze względu na unikatowość zgromadzonego piśmiennictwa, już wkrótce miejsce to ma szansę przekształcić się w międzywydziałowe centrum badawcze. Wówczas będzie ono siostrzaną jednostką holenderskiego centrum historii filozofii hermeneutycznej, z którym śląscy filolodzy klasycy współpracują od lat (Sztuka, 2017, s. 20).

Księgozbiór tworzący zasoby Pracowni Patrystycznej to niezwykle cenna i bogata kolekcja, którą już wcześniej ks. prof. Myszor przekazał do Biblioteki Teologicznej. Całość liczy ponad 3500 pozycji i stanowi warsztat pracy naukowej wybitnego śląskiego teologa, gromadzony na przestrzeni kilkudziesięciu lat. Część zbioru została skatalogowana i znajduje się w katalogu Biblioteki Teologicznej oraz Biblioteki UŚ². Dodatkowo dla ułatwienia poruszania się po zbiorze został stworzony, rozumowany kata-

---

¹ Uniwersytet Śląski w Katowicach, Biblioteka Teologiczna.

² Większość opisów bibliograficznych znajduje się w katalogu Biblioteki Teologicznej UŚ (<http://www.katalogbt.us.edu.pl/makwww.exe>) oraz wspólnym katalogu Biblioteki UŚ i Uniwersytetu Ekonomicznego (<https://integro.ciniba.edu.pl/integro/catalog>).

log oparty na systemie KOHA, w którym główną rolę pełnią tytuły, nazwiska autorów i deskryptory³.

Warto w tym miejscu przypomnieć sylwetkę znakomitego darczyńcy. Ks. Wincenty Myszor urodził się 22 maja 1941 r. w Chełmie Śląskim. Studia teologiczne odbył w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie, a święcenia kapłańskie przyjął z rąk bpa Herberta Bednorza 6 czerwca 1965 r. w katedrze katowickiej. Następnie pełnił posługę wikariusza i równolegle rozpoczął studia specjalistyczne, najpierw na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej (dalej: ATK) w Krakowie, a później na Wydziale Teologicznym ATK w Warszawie, sfinalizowane doktoratem w 1973 na podstawie dysertacji *Gnostycyzm w tekstach z Nag Hammadi*⁴. Po uzyskaniu stopnia doktora ksiądz W. Myszor kontynuował pracę naukowo-dydaktyczną w Katedrze Patrologii Wydziału Teologicznego ATK w Warszawie, gdzie zdobywał kolejne stopnie naukowe: habilitację uzyskał w 1983 r., tytuł profesora – w 1990 r, a w 1996 – profesora zwyczajnego. Będąc przez 11 lat pracownikiem naukowym Akademii Teologii Katolickiej (od 1999 r. Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego), pełnił tam wiele znaczących funkcji, m.in. prodziekana oraz dziekana Wydziału Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych, prorektora ATK, kierownika Katedry Historii Kościoła w Starożytności oraz dyrektora Instytutu Nauk Historycznych i Społecznych.

Równoległe ks. W. Myszor prowadził także działalność dydaktyczną w ramach formacji intelektualnej przyszłych duszpasterzy, wykładając od 1972 r. historię literatury wczesnochrześcijańskiej (patrologię) w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym, najpierw w Krakowie, później – po przeniesieniu seminarium – w Katowicach. Angażował się także w działalność polskich i międzynarodowych stowarzyszeń naukowych (np. Association International d'Etudes Patristiques, International Association of Byzantine Studies, Komitet Nauk Teologicznych PAN). Poza tym współtworzył serie i czasopisma naukowe – *Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy*, *Studia Antiquitatis Christianae* (1977-2001), *Studia Antiquitatis Christianae. Series Nova* (od 2005) oraz „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” (Muc, 2013, s. 208).

W 1998 r. na prośbę abpa Damiana Zimonia, podjął się organizacji Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Śląskim. Temu Wydziałowi służył jako dziekan przez ponad dwie kadencje (2001-2008), podejmując wiele inicjatyw naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych (m.in. dzięki jego staraniom w 2004 r. powstał nowoczesny gmach Wydziału).

Jednocześnie kontynuował prowadzenie badań naukowych i pracę dydaktyczną w macierzystym wydziale. Dorobek naukowy ks. prof. Wincentego Myszora obejmuje ponad trzysta publikacji, w tym: prace zwarte,

³ Zob. <http://katalog.silesia.edu.pl/>

⁴ Zob. W. Myszor (1977). *Gnostycyzm w tekstach z Nag-Hammadi*. W: *Studia Antiquitatis Christianae*, [nr] 1/2, 1977, s. 121-266.

skrypty, redakcje dzieł zbiorowych, artykuły, tłumaczenia z języków nowożytnych, recenzje i omówienia, hasła w słownikach i encyklopediach, bibliografie i sprawozdania naukowe⁵. Warto dodać, że wypromował kilku doktorów, a także recenzował liczne prace naukowe, w tym dysertacje doktorskie i rozprawy habilitacyjne.

Za swoją ofiarną pracę duszpasterską i naukową został uhonorowany wieloma odznaczeniami i wyróżnieniami m.in.: *Nagrodą zespołową II stopnia za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych* przyznaną przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1983), *Medalem Komisji Edukacji Narodowej* (1990) i *Złotym Krzyżem Zasługi* przyznanym przez Prezydenta RP (2001). W 2005 r. otrzymał *Złotą Odznakę za zasługi dla Uniwersytetu Śląskiego*. Z kolei w 2013 r., podczas międzyuczelnianej inauguracji roku akademickiego w katowickiej katedrze, dostał nagrodę *Lux ex Silesia* za znaczący wkład w kulturę duchową Górnego Śląska. Ponadto wyróżniony został przez Stolicę Apostolską godnością Kapelana Jego Świątobliwości (2003).

W ciągu blisko 50-letniej pracy naukowo-dydaktycznej ks. Wincenty Myszor zgromadził niezwykle wartościowy i bogaty księgozbiór. To właśnie tematyka wczesnochrześcijańska, patrologia i teologia patrystyczna oraz materiały wykorzystywane podczas tłumaczeń stanowią główny zrab nowo otwartej Pracowni Patrystycznej.

Zasadnicza i zarazem najważniejsza część kolekcji to źródła wykorzystywane przez naukowca podczas pracy nad historią starożytnego chrześcijaństwa. W zasobach pracowni znajduje się jeden z największych w Polsce zbiorów opracowań źródeł z Nag Hammadi w tłumaczeniu angielskim, francuskim i niemieckim. Poza opracowaniami zgromadzono także kilkanaście tomów zawierających faksymile wszystkich papirusów odnalezionych w Nag Hammadi – *The Facsimile Edition of the Nag Hammadi Codices*, wydanych przez Jamesa M. Robinsona.

Dopełnieniem podarowanej kolekcji jest kolejny segment pracowni, który stanowią licznie reprezentowane serie wydawnicze. Jedną z nich, *Sources Chrétiennes*, zawiera wydania krytyczne starożytnych tekstów patrystycznych, najczęściej greckich i łacińskich, wraz z przekładami francuskimi oraz wybrane teksty źródłowe autorów średniowiecznych, np. Bernarda z Clairvaux. Czytelnicy mogą tu także odnaleźć patrystyczną serię *Corpus Christianorum* (CC) publikowaną przez wydawnictwo Brepols, a zainicjowaną przez benedyktyna ojca Dekkersa. Pierwsza edycja obejmuje 180 tomów (*Series Latina*), druga (*Continuatio Medievals*) stanowi kontynuację tekstów średniowiecznych i liczy 247 woluminów. Poza tym

⁵ Bibliografia dorobku naukowego ks. prof. W. Myszoza (stan z 1.01.2009) została zamieszczona w księdze pamiątkowej wydanej z okazji 40-lecia jego pracy naukowo-dydaktycznej. Zob. *Omnia tempu habend. Miscellanea theologica Vincentio Myszor quadragesimum annum laboris scientifici celebranti ab amicis, sodalibus discipulisque oblata*. Red. A. Reginek, G. Strzelczyk, A. Żądło. Katowice 2009.

w pracowni umieszczono około stu woluminów serii *Fontes Christiani* (źródłowych tekstów chrześcijańskich) z wydawnictw Herder i Brepols. Obok obcojęzycznych publikacji periodycznych można także napotkać polskie serie zawierające opracowania tekstów źródłowych z zakresu literatury patrystycznej, takie jak np.: *Pisma Ojców Kościoła*, *Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy*, *Ojcowie Żywi*, *Biblioteka Ojców Kościoła*, *Źródła Monastyczne*, *Źródła Myśli Teologicznej*.

Kolejną ważną grupę materiałów przekazanych na użytek czytelników stanowią wydawnictwa informacyjne, wśród nich encyklopedie i słowniki oraz całe kolekcje czasopism polskich i obcojęzycznych. W tym miejscu na szczególną uwagę zasługuje ośmiotomowa encyklopedia koptyjska *The Coptic encyclopedia* (New York 1991) zawierająca informacje na temat historii, teologii, języka, sztuki, architektury, archeologii oraz hagiografii koptyjskiej. Została napisana przez ponad 250 ekspertów pochodzących zarówno z Egiptu, jak i z krajów zachodnich, wydana przez koptyjskiego historyka Aziza Suryal Atiya dzięki wsparciu m.in. koptyjskiego papieża i Patriarchy Aleksandryjskiego Shenouda III, the Rockefeller Foundation oraz the National Endowment for the Humanities.

Zupełnie inną grupę pod względem wydawniczym stanowią nadbitki pojedynczych artykułów pochodzące z zagranicznych periodyków, wykorzystywane przez ks. Wincentego Myszora podczas wielu lat pracy naukowej. Jest to wydzielona i rzetelnie uporządkowana kolekcja w postaci odrębnych tomów oprawionych według konkretnych kryteriów tematycznych lub autorskich. Najczęściej publikacje pochodzą z takich czasopism jak: „Le Museon – Journal of Oriental Studies, Revue d’Etudes Orientales”, „Biblica”, „Jahrbuch für Antike und Christentum” (1978–2001), „Zeitschrift für Ägyptische Sprache und Altertumskunde” (1985), „Orientalia Christiana Periodica – commentarii de re orientali aetatis christianae sacra et profana editi cura et opere Pontificii Instituti Orientalium Studiorum”, „Studia Papyrologica – Revista Espanola de Papirologia”, „Orientalia”. W kolekcji oprócz nadbitek zagranicznych można odnaleźć także teksty wydawane w języku polskim autorstwa Ignacego Otiz de Urbina, profesora Papieskiego Instytutu Orientalnego w Rzymie. Dzięki temu w zasobach Pracowni Patrystycznej znajduje się pokaźny cykl artykułów Urbina prezentujących zagadnienia mariologii w patrystyce Wschodu, syryjskiej oraz łacińskiej, opublikowanych na łamach „Częstochowskich Studiów Teologicznych”.

Pomimo, że księgozbiór stanowi niezwykle cenny i obszerny zbiór, to wielu naukowców podczas otwarcia Pracowni wyrażało nadzieję, że jej zasoby będą wciąż powiększane w celu kontynuowania prac badawczych zapoczątkowanych przez ks. prof. Wincentego Myszora.

Inauguracji Pracowni Patrystycznej towarzyszyła wystawa poświęcona życiu i działalności wybitnego patrologa, przygotowana przez pracowników Biblioteki Teologicznej. Początkowo ekspozycja znajdowała się w gmachu

Wydziału Teologicznego i miała na celu upamiętnienie dokonań pierwszego dziekana przy okazji uroczystości pogrzebowych, jakie miały miejsce 23 lutego br. Ksiądz Wincenty Myszor zmarł po wielu latach choroby 19 lutego 2017 r. i został pochowany na cmentarzu w rodzinnym mieście – Chełmie Śląskim. W gablotach zaprezentowano obok materiałów związanych z jego pracą w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie oraz organizacją Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Śląskim, także niektóre pozycje obrazujące jego bogaty dorobek naukowy oraz nagrody i wyróżnienia. Materiał wystawienniczy stanowiły także wybrane dysertacje dokumentujące zaangażowanie ks. Myszora na polu dydaktycznym, szczególnie jako promotora kilkudziesięciu prac magisterskich, licencjackich i doktorskich. Wystawę zamykał fragment z kolekcji książek przekazanych przez księdza dziekana do Biblioteki Teologicznej w 2012 r.

Ograniczona powierzchnia wystawiennicza nie pozwalała w pełni zaprezentować bogactwa dorobku naukowo-badawczego oraz licznych aktywności, w tym zainteresowań bibliofilskich i pasji gromadzenia książek, odzwierciedlających szerokie zainteresowania naukowe śląskiego teologa. Jednak przedstawiony i usystematyzowany materiał dał pewien obraz naukowca, badacza i pasjonata, a ekspozycja przyciągała uwagę osób biorących udział w inauguracji Pracowni Patrystycznej.

Bibliografia

- Muc, A. (2013). Dar księdza prof. dr. hab. Wincentego Myszora dla Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 46/1, 208-215.
- Sztuka, M. (2017). Jedyne takie zbiory w Polsce. *Gazeta Uniwersytecka UŚ* 10(250), 20.